

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Semilech rozhodl soudcem JUDr. Dominikem Židkem, Ph.D., ve věci

žalobce: **Město Semily**, IČO 00276111
sídlem Husova 82, 513 01 Semily
zastoupený advokátem JUDr. Martinem Bohuslavem
sídlem Italská 2581/67, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

proti
žalovaným: 1. **Vodohospodářské sdružení Turnov**, IČO 49295934
sídlem Antonína Dvořáka 287, 511 01 Turnov
zastoupený advokátem Mgr. Lukášem Nohejlem
sídlem Opletalova 1525/39, 110 00 Praha 1 – Nové Město

2. **Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.**, IČO 49099451
sídlem Přítkovská 1689/14, 415 01 Teplice – Trnovany
zastoupený advokátem Mgr. Janem Tomanem
sídlem Pařížská 1076/7, 110 00 Praha 1 – Staré Město

pro zaplacení částky 2 395 048,59 Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Žaloba, kterou se žalobce domáhal, aby mu žalovaný 1 a žalovaný 2 zaplatili společně a nerozdílně částku ve výši 2 395 048,59 Kč se zákonným úrokem z prodlení z částky 2 395 048,59 Kč od 26. 3. 2025 ve výši 12 % ročně do zaplacení, se zamítá.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému 1 na náhradě nákladů řízení částku ve výši 203 326,19 Kč, a to do tří dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalovaného 1.

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Kloboučková.

- III. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému 2 na náhradě nákladů řízení částku ve výši 167 060,87 Kč, a to do tří dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalovaného 2.

Odůvodnění:

1. **Žalobce** se žalobou domáhal, aby soud uložil žalovaným povinnost zaplatit mu společně a nerozdílně částku 2 395 048,59 Kč s příslušenstvím z titulu bezdůvodného obohacení, které mělo vzniknout tím, že žalovaní užívali a zhodnocovali vodohospodářskou infrastrukturu ve vlastnictví žalobce (dále též „VHI Semily“) bez platného právního důvodu. Žalobce tvrdí, že je vlastníkem kanalizační sítě na území města Semily, včetně jednotné stokové sítě a čistírny odpadních vod Semily, jež byla do 31. 3. 2022 zahrnuta do majetku spravovaného žalovaným 1 na základě smlouvy o nájmu nemovitých věcí uzavřené mezi žalobcem a žalovaným 1 dne 7. 1. 2016, zatímco její provoz zajišťoval žalovaný 2 coby provozovatel vodohospodářské infrastruktury žalovaného 1 podle smlouvy o provozu vodovodů a kanalizací ze dne 26. 11. 2020. Dne 31. 3. 2022 došlo podle žalobce k zániku nájemního vztahu mezi žalobcem a žalovaným 1, a tím i k zániku jakéhokoli právního titulu žalovaného 1 k užívání VHI Semily či k jejímu dalšímu poskytování do provozování žalovanému 2. Přesto byla od 1. 4. 2022 do 31. 12. 2022 VHI Semily provozována žalovaným 2, avšak již nikoli na základě právního vztahu odvozeného od smlouvy mezi žalobcem a žalovaným 1, nýbrž na základě rozhodnutí Městského úřadu Semily o uložení veřejné služby vydaného dne 6. 5. 2022, kterým bylo určeno osobě uloženo, aby zajistila dočasné provozování kanalizace a čistírny odpadních vod. Žalobce uvádí, že ačkoli veřejná služba představuje toliko krizový, nikoli majetkový režim provozování infrastruktury, žalovaný 2 v uvedeném období nadále vybíral stočné od odběratelů napojených na kanalizaci Semily v ceně stanovené žalovaným 1, přičemž součástí ceny stočného byla i složka odpovídající nájemnému za užívání vodohospodářské infrastruktury žalobce. Tuto složku žalovaný 2 ponechal beze změny, inkasoval ji a následně hradil žalovanému 1 v rámci úhrad vyplývajících z jejich smlouvy o provozu, a to přesto, že tato smlouva se po 31. 3. 2022 již nemohla vztahovat na majetek žalobce. Žalobce zdůrazňuje, že nedošlo ani ke snížení ceny stočného, ani k její úpravě tak, aby odpovídala skutečnosti, že VHI Semily již netvoří část infrastrukturního majetku žalovaného 1, ani ke stanovení samostatné kalkulace ceny stočného pro území města Semily. Dle jeho tvrzení tak žalovaný 2 od 1. 4. 2022 vybíral od odběratelů úplatu za užívání kanalizační infrastruktury žalobce, ačkoliv k jejímu ponechání si neměl žádný právní titul, a žalovaný 1 tuto úplatu bez právního důvodu přijímal, ač po zániku nájemního vztahu již neměl nárok na nájemné. Obohacení žalovaných má podle žalobce odpovídat výši nájemného sjednaného ve smlouvě o nájmu nemovitých věcí ze dne 7. 1. 2016, ve znění jeho valorizace, sníženého o nájemné související se samostatným majetkem (čerpací stanice Cimbál). Žalobce uvádí, že se žalovaní chovali k VHI Semily i po 1. 4. 2022 jako k majetku, který je nadále poskytován do provozování dle jejich vzájemné smlouvy, a že žalovaný 1 i v následujících obdobích vykazoval infrastrukturu žalobce jako součást majetku provozovaného žalovaným 2. Žalobce proto tvrdí, že žalovaní získali majetkový prospěch na jeho úkor tím, že se jim dostala úplata vybíraná v rámci stočného za užívání jeho infrastruktury, aniž by ji zaplatili vlastníku této infrastruktury, a že jejich obohacení vzniklo bez spravedlivého důvodu; z uvedených důvodů uplatňuje nárok vůči oběma žalovaným společně a nerozdílně, neboť mu není zřejmé, u kterého z nich bezdůvodné obohacení nakonec skončilo.

2. **Žalovaný 1** tvrdí, že žaloba je vůči němu zcela nedůvodná, neboť po skončení nájemního vztahu založeného smlouvou o nájmu nemovitých věcí ze dne 7. 1. 2016, která byla dohodou stran ukončena ke dni 31. 3. 2022, neměl žádný právní ani faktický vztah k vodohospodářské infrastruktuře žalobce (VHI Semily) a tuto infrastrukturu po 1. 4. 2022 nijak neužíval, neposkytoval ji žalovanému 2 do podnájmu ani ji neprovozoval. Tvrdil, že uzavřením dohody o

skončení nájmu a následným předáním majetku žalobci na základě předávacího protokolu ze dne 31. 3. 2022 došlo k úplnému zániku jakéhokoli titulu žalovaného 1 nakládat s VHI Semily, a tato infrastruktura proto od 1. 4. 2022 nebyla a ani nemohla být součástí souboru vodohospodářského majetku propachtovaného žalovanému 2 podle koncesní smlouvy ze dne 26. 11. 2020. Žalovaný 1 akcentoval, že od tohoto data nemohl žalovaný 2 VHI Semily provozovat na základě koncesní smlouvy, neboť pro tutéž infrastrukturu byla žalovanému 2 uložena veřejná služba rozhodnutím příslušného správního orgánu, což se pojmově vylučuje se soukromoprávním provozováním formou pachtu. Dále zdůraznil, že výše pachtovného hrazeného žalovaným 2 podle koncesní smlouvy je stanovena jako paušální úplata za celý soubor provozovaného majetku a není odvozena od jednotlivých položek, takže skutečnost, že se po 1. 4. 2022 výše pachtovného ani cena stočného nesnížila, neznamená, že by jejich součástí zůstalo i „pachtovné“ za VHI Semily. Podle žalovaného 1 tak žalobce nepředložil jediný důkaz, který by prokazoval, že žalovaný 1 po 1. 4. 2022 inkasoval jakoukoliv částku odpovídající užívání infrastruktury žalobce nebo že by žalovaný 2 takovou část inkasoval a následně mu ji uhradil. Žalovaný 1 rovněž opakovaně akcentoval, že ve vztahu k němu zcela absenteje základní podmínka bezdůvodného obohacení, tedy samotné obohacení, neboť žalovaný 1 po skončení nájmu žádné plnění za VHI Semily neobdržel, a to ani přímo, ani zprostředkovaně prostřednictvím plateb žalovaného 2. Zdůraznil, že pokud žalovaný 2 provozoval VHI Semily v režimu veřejné služby, činil tak z veřejnoprávního titulu a nikoli na základě pachtu; žalovanému 2 tak přímo ze zákona přešlo právo na stočné, které představovalo kompenzaci jeho nákladů, nikoli plnění určené vlastníkovu infrastruktury. Ve vztahu k tvrzenému podílu na zisku za rok 2022 žalovaný 1 uvedl, že částka týkající se ČOV Semily byla omylem zahrnuta do vypořádání a že tento omyl byl napraven vrácením částky žalovanému 2, takže ani v tomto směru nedošlo k žádnému obohacení na úkor žalobce. Žalovaný 1 dále uvedl, že i eventuální argumentace žalobce o náhradě za omezení vlastnického práva nemá v dané věci žádný právní základ, neboť uložení veřejné služby je podle žalovaného 1 důsledkem nesplnění zákonné povinnosti žalobce zajistit plynulý a bezpečný provoz kanalizace, a nelze je chápat jako vyvlastnění či omezení vlastnického práva zakládající nárok na náhradu. Závěrem žalovaný 1 setrval na tom, že žalobce neunesl břemeno tvrzení ani břemeno důkazní ohledně existence obohacení na straně žalovaného 1, že právní titul provozu VHI Semily byl jednoznačně veřejnoprávní a že žádná položka inkasovaná žalovaným 2 nebyla v rozporu s právní úpravou převedena ve prospěch žalovaného 1, a proto navrhl žalobu v celém rozsahu zamítnout a přiznat mu náhradu nákladů řízení.

3. **Žalovaný 2** tvrdí, že žaloba je vůči němu zcela nedůvodná, neboť po ukončení nájemního vztahu mezi žalobcem a žalovaným 1 ke dni 31. 3. 2022 provozoval VHI Semily výlučně na základě rozhodnutí Městského úřadu Semily ze dne 6. 5. 2022 o uložení veřejné služby podle § 22 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“), které představovalo dostatečný a samostatný veřejnoprávní právní titul k provozování i užívání vodohospodářské infrastruktury. Zdůraznil, že institut veřejné služby je mechanismem sloužícím k zajištění plynulého a bezpečného provozu v situaci, kdy vlastník svou zákonnou povinnost provozování nezajistil, a nikoliv prostředkem k vytváření platebních nároků mezi vlastníkem a uloženým provozovatelem. Uvedl, že s uložení veřejné služby na něj přešlo právo na vybírání stočného jakožto veřejnoprávní oprávnění, které je určeno k úhradě nákladů spojených s výkonem veřejné služby, nikoliv jako nájemné či pachtovné za VHI Semily. Tvrdil, že stočné není nájemným ani jeho ekvivalentem, nýbrž regulovanou cenou za poskytovanou službu, jejíž výše je stanovována podle cenových výměrů Ministerstva financí a není závislá na tom, zda byla určitá část infrastruktury dříve v nájmu či pachtu. Podle žalovaného 2 tak skutečnost, že se cena stočného po 1. 4. 2022 nezměnila, nemůže být důkazem o tom, že by dále vybíral nebo odváděl žalovanému 1 jakoukoli složku odpovídající nájemnému za VHI Semily. Žalovaný 2 rovněž odmítl tvrzení, že by žalovanému 1 v předmětném období odváděl podíl na zisku z provozu

ČOV Semily; jakékoliv historické administrativní pochybení při vyúčtování podílů na zisku za jiné majetkové položky nemělo podle něj žádnou souvislost s projednávaným sporem ani s VHI Semily. Zdůraznil, že žalobce neunesl důkazní břemeno ohledně vzniku bezdůvodného obohacení na jeho straně, neboť neprokázal vznik majetkového prospěchu odpovídajícího nájemnému za VHI Semily ani existenci ochuzení žalobce, neboť žalobci po 31. 3. 2022 již žádné nájemné či jiné plnění z titulu užívání jeho infrastruktury nenáleželo. Podle žalovaného 2 nemohla být naplněna ani příčinná souvislost, když jediným právním důvodem jeho činnosti byla veřejná služba uložená dle zákona, a tudíž jakékoli plnění, které obdržel v podobě stočného, mělo výhradně veřejnoprávní základ. Zdůraznil, že veřejná služba není vyvlastněním ani nuceným omezením vlastnického práva zakládajícím nárok vlastníka na náhradu, ale nápravným mechanismem aktivovaným právě v důsledku toho, že vlastník VHI Semily sám nezajistil její řádné provozování. Žalovaný 2 argumentoval, že uznání nároku žalobce by znamenalo odměňovat vlastníka za jeho pasivitu a bylo by v rozporu se zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* i s ústavním požadavkem, aby negativní ekonomické dopady výkonu nucené veřejné služby nenesl provozovatel. Uzavřel, že žalobce neprokázal vznik ani jediného znaku bezdůvodného obohacení, zejména neexistenci právního důvodu užívání infrastruktury a vznik majetkového prospěchu, a navrhl, aby byla žaloba vůči němu zamítnuta a byla mu přiznána náhrada nákladů řízení.

4. Mezi stranami je po skutkové stránce **nesporné**, že žalobce byl vlastníkem vodohospodářské infrastruktury na území města Semily, zahrnující kanalizační síť a čistírnu odpadních vod Semily, kterou měl do 31. 3. 2022 v nájmu žalovaný 1 na základě nájemní smlouvy ze dne 7. 1. 2016. Nesporné je rovněž, že tato nájemní smlouva byla ukončena dohodou stran ke dni 31. 3. 2022 a že téhož dne byl majetek na základě předávacího protokolu vrácen žalobci. Stejně tak je nesporné, že od 1. 4. 2022 do 31. 12. 2022 provozoval VHI Semily žalovaný 2 na základě rozhodnutí Městského úřadu Semily, odboru životního prostředí, ze dne 6. 5. 2022, č. j. ŽP/2212/22/VH-231/2-R 85, o uložení veřejné služby podle § 22 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích (založeno na č. l. 46–49 soudního spisu). Nesporné rovněž je, že v uvedeném období vybíral žalovaný 2 stočné od odběratelů napojených na VHI Semily, přičemž toto stočné mu podle uvedeného rozhodnutí příslušelo. Není mezi stranami sporu o tom, že žalobce v období po 1. 4. 2022 od žádného ze žalovaných neobdržel platby odpovídající nájemnému či pachtovnému za VHI Semily. Strany se dále shodují, že cena stočného na území města Semily se po 1. 4. 2022 nezměnila. Strany dále učinily nespornými (z hlediska jejich pravosti a jejich obsahu) veškeré dokumenty, které byly založeny jednotlivými účastníky do soudního spisu.

5. Mezi účastníky zůstává po **skutkové stránce sporné**, zda po 1. 4. 2022 bylo ve stočném vybíráném žalovaným 2 nadále obsaženo plnění odpovídající nájemnému či pachtovnému za VHI Semily, zda žalovaný 2 ve svých platbách vůči žalovanému 1 zahrnoval částky ekonomicky související s užíváním této infrastruktury a zda se tak žalovaný 1 na úkor žalobce v předmětném období fakticky obohatil, jak tvrdí žalobce. Sporné rovněž zůstává, zda skutečnost, že cena stočného po 1. 4. 2022 nedoznala změny, odráží pokračující zahrnutí nájemného za VHI Semily do kalkulace stočného, či zda tento stav byl pouze důsledkem cenové regulace a nesouvisel s obsahem stočného. Účastníci se dále rozcházejí v tom, zda k 1. 4. 2022 žalovaný 2 provozem v režimu veřejné služby užíval VHI Semily v rozsahu a způsobem, který generoval hodnotu odpovídající nájemnému. Nadále je sporné, zda žalovaný 2 v předmětném období odváděl žalovanému 1 jakékoliv platby, které by bylo možno spojit s provozem či užíváním VHI Semily. Nejednota mezi stranami rovněž panuje o tom, zda zachycení VHI Semily v některých interních či administrativních dokumentech žalovaného 1 po 1. 4. 2022 vypovídá o faktickém pokračování jejího provozování v rámci majetku žalovaného 1, či zda tato skutečnost byla toliko administrativním pochybením na straně žalovaných.

6. Soud na nařízeném soudním jednání dne 15. 10. 2025 seznámil účastníky s předběžným právním názorem, spočívajícím v tom, že žaloba je z hlediska své právní konstrukce a uplatněného skutkového základu nedůvodná vůči žalovanému 2, neboť mezi účastníky byly nesporné všechny rozhodné skutečnosti významné pro právní posouzení veřejné služby podle § 22 zákona o vodovodech a kanalizacích, a z těchto skutečností vyplývalo, že žalovaný 2 provozoval vodohospodářskou infrastrukturu žalobce v rozhodném období na základě zákonného a správního titulu, který vylučuje absenci spravedlivého důvodu ve smyslu § 2991 občanského zákoníku (k tomu podrobně viz dále). Soud současně upozornil, že z uvedeného důvodu považuje žalobu vůči žalovanému 2 předběžně za nedůvodnou. Následně soud postupem podle § 114b o. s. ř. koncentroval řízení a vyzval žalobce podle § 118a o. s. ř. k doplnění skutkových tvrzení a označení důkazů k jejich prokázání, zejména pokud jde o tvrzené faktické užívání infrastruktury žalovaným 1 po 1. 4. 2022, o tvrzené platební toky mezi žalovaným 2 a žalovaným 1 a o konkrétní vyčíslení tvrzeného obohacení. Soud žalobce výslovně poučil, že tato tvrzení a důkazní návrhy musí být uplatněny v poskytnuté lhůtě 45 dnů, jinak k nim bude možno přihlížet jen za podmínek § 118b a § 205a o. s. ř.

7. Žalobce přípisem ze dne 1. 12. 2025 ve stanovené koncentrační lhůtě doplnil svá tvrzení a označil důkazy k jejich prokázání. Následně však přípisem ze dne 2. 2. 2026, tedy již po uplynutí koncentrace řízení, navrhl, aby soud uložil žalovaným podle § 129 odst. 2 o. s. ř. ediční povinnost k předložení kalkulací cen stočného a dokladů o zaúčtování výnosů a nákladů vztahujících se k období veřejné služby. Soud tento návrh neakceptoval, neboť byl učiněn až po uplynutí lhůty stanovené podle § 114b o. s. ř. a nešlo o důkazní návrh podřaditelný pod některou z výjimek uvedených v § 118b nebo § 205a o. s. ř. Nešlo ani o skutečnosti, které by žalobce nemohl bez své viny uvést dříve, ani o důkaz směřující ke zpochybnění věrohodnosti již provedených důkazních prostředků. Soud vzal v úvahu i to, že podle vyjádření obou žalovaných žádná samostatná kalkulace cen stočného pro období veřejné služby ani samostatné zaúčtování výnosů a nákladů veřejné služby neexistují, neboť v režimu veřejné služby se kalkulace ceny stočného nevytváří. Za této situace soud k návrhu žalobce učiněnému po koncentraci řízení nepřihlédl.

8. Soud z listiny označené jako „Vyúčtování podílu na zisku z příjmů z činností pro třetí osoby“ za rok 2022 na č. l. 172 zjistil, že tato listina obsahuje podrobný rozpis podílu na zisku připadajícího žalovanému 1 za provozní činnosti (když jde o odpadní vody přijímané na čistírny odpadních vod ze septiků, jímek apod., nejde tedy o odběratele „přímo“ napojené na kanalizační síť), přičemž z rozpisu vyplývá, že mezi jednotlivými položkami byl zahrnut také podíl vztahující se k ČOV Semily, ačkoliv tato infrastruktura již od 1. 4. 2022 nebyla podle tvrzení žalovaných provozována žalovaným 1 na základě koncesní smlouvy.

9. Soud z listiny označené jako „Vyúčtování podílu na zisku z příjmů z činností pro třetí osoby“ za rok 2023 na č. l. 257 zjistil, že tato listina obsahuje podrobný rozpis podílu na zisku připadajícího žalovanému 1 za provozní činnosti (viz výše), přičemž z rozpisu vyplývá, že mezi jednotlivými položkami byl zahrnut také podíl vztahující se k ČOV Semily, ačkoliv tato infrastruktura již od 1. 4. 2022 nebyla podle tvrzení žalovaných provozována žalovaným 1 na základě koncesní smlouvy. Z listiny dále vyplývá, že byla vystavena faktura žalovanému 2 odpovídající tomuto vyúčtování.

10. Soud z listiny označené jako „Vyúčtování podílu na zisku z příjmů z činností pro třetí osoby“ za rok 2024 na č. l. 258 zjistil, že se jedná o obsahově totožný přehled podílů na zisku jako u vyúčtování za předchozí období, přičemž i zde je uveden podíl vztahující se k ČOV Semily, a listina rovněž obsahuje návaznou fakturaci mezi žalovaným 1 a žalovaným 2.

11. Soud z listin označených jako „Podklady na jednání Rady sdružení VS Turnov ze dne 5. 9. 2023“ na č. l. 262 až 265, „Podklady pro jednání Rady sdružení VS Turnov

ze dne 5. 9. 2024“ na č. l. 266 až 268 a „Podklady pro jednání Rady sdružení VS Turnov ze dne 2. 9. 2025“ na č. l. 270 až 273 zjistil, že Rada sdružení projednala zprávu o provozování majetku za uvedená období, přičemž součástí těchto zpráv byla vyúčtování uvedená výše a tyto zprávy byly schváleny jednomyslně. Ze zprávy i z tabulek, které tvoří její přílohu, vyplývá, že mezi provozními položkami, se kterými rada pracovala, byl uveden i údaj o ČOV Semily jako součástí provozního majetku, jakkoli tato infrastruktura v daném období nebyla podle tvrzení žalovaných součástí majetku provozovaného žalovaným 1.

12. Žalovaní se k těmto listinám vyjádřili tak, že žalovaný 1 po prověření vyúčtování za roky 2022 až 2024 dospěl k závěru, že položka týkající se ČOV Semily byla v těchto vyúčtováních ponechána omylem, ač tam nepatřila, neboť ČOV Semily nebyla v rozhodném období součástí majetku provozovaného dle koncesní smlouvy. Z jejich shodného prohlášení vyplývá, že žalovaný 1 uhradil žalovanému 2 zpět celkovou nesprávně fakturovanou částku za celé období ve výši 54 834,83 Kč.

13. **Na základě takto provedených důkazů soud dospěl k následujícímu závěru o skutkovém stavu:** Ze všech provedených listinných důkazů, jakož i z nesporných tvrzení účastníků, má soud za prokázané, že žalobce byl po celé rozhodné období vlastníkem vodohospodářské infrastruktury v Semilech, že nájemní vztah mezi žalobcem a žalovaným 1 byl platně ukončen ke dni 31. 3. 2022 a že VHI Semily byla žalovaným 2 od 1. 4. 2022 do 31. 12. 2022 provozována výlučně na základě uložené veřejné služby dle § 22 zákona o vodovodech a kanalizacích. Je prokázáno, že žalovaný 2 v uvedeném období vybíral stočné od odběratelů napojených na VHI Semily a že žalobci nebyly v tomto období vyplaceny žádné částky odpovídající nájemnému či pachtovnému za tuto infrastrukturu. Je rovněž prokázáno, že v účetních podkladech žalovaného 1 za roky 2022 až 2024 se opakovaně objevovala položka podílu na zisku vztahující se k ČOV Semily, a že žalovaný 1 následně žalovanému 2 vrátil částku 54 834,83 Kč jako nesprávně zahrnutou a vyúčtovanou. Neprokázalo se však, že by žalovaný 1 po 1. 4. 2022 jakýmkoli způsobem fakticky užíval VHI Semily, ani že by od žalovaného 2 obdržel jakékoli plnění související s užíváním této infrastruktury. Stejně tak se žalobci nepodařilo prokázat, že žalovaný 2 ve svých úhradách vůči žalovanému 1 hradil částky ekonomicky odpovídající „pachtovnému“ za VHI Semily, ani že by ve stočném vybraném po 1. 4. 2022 byla zahrnuta samostatná složka odpovídající nájemnému za majetek žalobce. Soud má proto po skutkové stránce za prokázané toliko skutečnosti vyplývající z nesporných podkladů a z provedených listinných důkazů uvedených výše.

14. Soud konstatuje, že vzhledem ke konstrukci žalobního nároku a tvrzenému sledu plnění mezi žalovanými je třeba nejprve zodpovědět otázku, zda se na úkor žalobce mohl bezdůvodně obohatit žalovaný 2. Žalobce totiž vystavěl svůj nárok na tvrzení, že žalovaný 2 ve stočném nadále vybíral složku odpovídající nájemnému (pachtovnému) za vodohospodářskou infrastrukturu Semily a tuto složku měl platit žalovanému 1, a proto žaluje oba žalované solidárně. Jestliže by však nebylo možno dovodit bezdůvodné obohacení na straně žalovaného 2, bylo by po skutkové i právní stránce velmi těžké dovodit možné bezdůvodné obohacení žalovaného 1 jako údajného „konečného příjemce“ části plnění od žalovaného 2. Z toho důvodu soud po právní stránce vychází nejprve z posouzení předpokladů odpovědnosti žalovaného 2 z titulu bezdůvodného obohacení, a teprve v návaznosti na tyto závěry činí právní závěry vůči žalovanému 1.

15. Shora uvedená skutková zjištění soud posoudil **po právní stránce vůči žalovanému 2** tak, že podle § 2991 odst. 1 občanského zákoníku platí, že kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil. Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že předpoklady odpovědnosti z bezdůvodného obohacení jsou

kumulativní a zahrnují vznik majetkového prospěchu (obohacení), odpovídající majetkové újmy (ochuzení), příčinnou souvislost mezi těmito jevy a zejména absenci spravedlivého (právního) důvodu obohacení. Za spravedlivý důvod se přitom především považuje důvod právní, tj. právní skutečnost, která obohacenému zakládá právo majetkový prospěch nabýt nebo si jej podržet (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 10. 2021, sp. zn. 28 Cdo 2527/2021, publikovaný pod č. 62/2022 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, který výslovně uvádí, že „spravedlivým důvodem“ je v první řadě právní důvod, případně důvod plynoucí z uznávaných zásad slušnosti, nicméně o něm lze uvažovat jen zcela výjimečně). V případě, že právní titul existuje, není naplněn znak „bez spravedlivého důvodu“ ve smyslu § 2991 odst. 1 občanského zákoníku a nárok z bezdůvodného obohacení je vyloučen již z tohoto důvodu.

16. V nyní posuzované věci je mezi účastníky nesporné, že v rozhodném období od 1. 4. 2022 do 31. 12. 2022 provozoval kanalizační infrastrukturu žalobce v Semilech žalovaný 2 na základě rozhodnutí Městského úřadu Semily, jímž mu byla podle § 22 zákona o vodovodech a kanalizacích, uložena veřejná služba. Podle § 22 odst. 3 citovaného zákona po dobu vykonávání povinnosti veřejné služby přechází právo na vodné a stočné na toho, komu je tato povinnost uložena. Uvedené ustanovení tedy zakládá veřejnoprávní titul, na jehož základě je určený provozovatel oprávněn po dobu trvání veřejné služby jednak provozovat dotčenou vodohospodářskou infrastrukturu, jednak vybírat stočné od odběratelů. Zákon přitom výslovně upravuje též situaci, kdy stočné vybírat nelze; v takovém případě stanoví, že prokázané náklady vzniklé v důsledku uložení veřejné služby hradí vlastník nebo předchozí provozovatel, nikoliv že by naopak provozovatel veřejné služby byl povinen hradit vlastníkově jakékoli plnění za užívání jeho majetku. K tomu soud doplňuje, že podle jeho názoru ustanovení § 22 zákona o vodovodech a kanalizacích představuje sice jedno z nejvýznamnějších zákonných omezení vlastníka vodohospodářské infrastruktury, které má však zajistit nepřerušené provozování služeb ve veřejném zájmu. Takové omezení je součástí zákonného rámce výkonu vlastnického práva podle čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a nevytváří automaticky nárok na náhradu. Právní titul provozovatele vyplývá přímo ze zákona a rozhodnutí správního orgánu, a proto vylučuje již sám o sobě možnost kvalifikovat takové užívání jako bezdůvodné obohacení. Nadto je třeba zdůraznit, že kdyby takovýto institut neexistoval a zejména nebyl aplikován v posuzované věci, mohlo to mít nedozírné environmentální následky spočívající až v přímém vypouštění odpadních vod do vod povrchových, což má i ústavněprávní rozměr ve smyslu čl. 35 Listiny.

17. Z uvedeného plyne, že veřejná služba podle § 22 zákona o vodovodech a kanalizacích poskytuje žalovanému 2 jasný a konkrétní právní titul k užívání kanalizace a čistírny odpadních vod žalobce a současně k vybírání stočného od odběratelů. Argumentace žalobce, že rozhodnutí o veřejné službě zakládá toliko oprávnění „k provozování“, nikoliv „k užívání“ cizího majetku, neobstojí; provozovat kanalizační infrastrukturu totiž nutně znamená ji fakticky užívat, jinak by nebylo možné uloženou povinnost plnit. Veřejnoprávní titul daný rozhodnutím správního orgánu, který se opírá o zákonné ustanovení, je proto třeba považovat za „spravedlivý důvod“ ve smyslu § 2991 občanského zákoníku a ve smyslu shora citovaného závěru Nejvyššího soudu. Existuje-li takový právní titul, nemůže být obohacení žalovaného 2 „bez spravedlivého důvodu“ a nárok z bezdůvodného obohacení je z tohoto hlediska vyloučen.

18. Žalobce dále namítá, že výkon veřejné služby představuje omezení jeho vlastnického práva, za něž mu náleží náhrada podle čl. 11 odst. 4 Listiny, a jako nositele této povinnosti označuje žalovaného 2. K tomu soud uvádí, že čl. 11 odst. 3 Listiny stanoví, že vlastnictví zavazuje a nesmí být zneužito na újmu práv druhých nebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. V souladu s tím Ústavní soud opakovaně judikuje, že zákonodárce je oprávněn vymezit obsah vlastnického práva tak, že stanoví veřejnoprávní rámec, v jehož mezích se vlastnické právo uplatňuje, a že některá omezení jsou inherentní součástí vlastnictví, nikoliv

nuceným omezením ve smyslu čl. 11 odst. 4 Listiny. Právě tak je třeba podle zdejšího soudu nahlížet i na institut veřejné služby podle § 22 zákona o vodovodech a kanalizacích: jde o zákonný mechanismus sloužící k zajištění kontinuálního plnění veřejné potřeby – odvádění a čištění odpadních vod – v situaci, kdy vlastník sám nezajistil provozování infrastruktury. Omezení, jež z toho pro vlastníka plyne, je inherentním omezením jeho vlastnického práva daným právním řádem, nikoliv nuceným omezením ve smyslu čl. 11 odst. 4 Listiny, které by zakládalo nárok na náhradu.

19. Tento závěr koresponduje i s nejnovější judikaturou Ústavního soudu týkající se nároků na bezdůvodné obohacení v souvislosti s užíváním soukromých pozemků jako veřejného prostranství. V recentním nálezu ze dne 25. 2. 2026, sp. zn. I. ÚS 2541/25, Ústavní soud zamítl ústavní stížnost vlastníka, jenž se domáhal bezdůvodného obohacení za užívání jeho pozemků jako veřejného prostranství, přičemž obecným soudům vytýkal, že neuznaly nárok z titulu omezení jeho vlastnického práva. Ústavní soud v tomto nálezu zdůraznil, že vlastnické právo není absolutní, že vlastnictví „zavazuje“ (čl. 11 odst. 3 Listiny) a že v řadě případů jde o inherentní omezení, kde náhrada podle čl. 11 odst. 4 Listiny nepřichází v úvahu. Zároveň uvedl, že bezdůvodné obohacení pojmově předpokládá absenci právního (spravedlivého) důvodu a že existuje-li právní důvod k užívání cizí věci – ať již v podobě souhlasu vlastníka nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci v mezích zákona – nemůže být takové užívání kvalifikováno jako bezdůvodné obohacení.

20. Aplikace těchto ústavněprávních principů na nyní posuzovanou věc vede soud k závěru, že institut veřejné služby podle § 22 zákona o vodovodech a kanalizacích představuje zákonem předvídané omezení vlastnického práva, které je výrazem obecného zájmu na zajištění služby ve veřejném zájmu, a nelze je podřadit pod nucené omezení ve smyslu čl. 11 odst. 4 Listiny, za něž by vlastníkově náležela náhrada. Již z tohoto důvodu nelze žalobci přiznat nárok na náhradu vůči žalovanému 2, tím méně z titulu bezdůvodného obohacení, neboť žalovaný 2 jednal na základě zákonného a ústavně konformního veřejnoprávního titulu. Uvedený nálezn Ústavního soudu současně potvrzuje, že v situacích, kdy obecné soudy vycházejí z existence právního titulu k užívání cizí věci a z toho dovozují vyloučení nároku z bezdůvodného obohacení, nejde o výklad vykazující kvalifikované vady, které by zakládaly porušení čl. 36 odst. 1 Listiny. Soud tedy i z ústavněprávního hlediska shledává svůj výklad v souladu s těmito závěry.

21. Pokud žalobce poukazuje na to, že v ceně stočného byla nadále kalkulována položka odpovídající nájemnému za VHI Semily, soud připomíná, že cenová regulace vodného a stočného je upravena v režimu veřejného práva, zejména zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, a příslušnými cenovými výměry Ministerstva financí, a že tato regulace stanoví pouze maximální výši uznatelných nákladů a způsob jejich promítnutí do ceny, nikoliv soukromoprávní povinnost provozovatele hradit vlastníkově konkrétní plnění. I kdyby tedy nějaká položka označená jako „nájemné“ byla do kalkulace ceny stočného zahrnuta, šlo by o konstrukci z hlediska cenové regulace, nikoliv o právní titul založený ve prospěch žalobce vůči žalovanému 2. Z cenových předpisů nelze dovozovat vznik soukromoprávního závazku mezi těmito subjekty; jejich smyslem je regulace vztahu mezi provozovatelem a odběrateli, nikoli vytváření nároků vlastníka vůči provozovateli v režimu veřejné služby.

22. Žalobce rovněž tvrdí, že žalovaný 2 údajně odváděl žalovanému 1 v rozhodném období částky, v nichž byla obsažena i hodnota odpovídající užívání VHI Semily. K tomu soud konstatuje, že žalovaný 2 tuto skutečnost popřel a že i kdyby mezi žalovanými proběhly platby v rámci jejich koncesního vztahu týkajícího se jiného souboru vodohospodářského majetku, nebylo by to samo o sobě způsobilé založit odpovědnost žalovaného 2 vůči žalobci z titulu bezdůvodného obohacení. Jak bylo vysvětleno výše, žalovaný 2 měl oprávnění vybírat stočné z titulu veřejné služby a nebyl povinen hradit žalobci žádné plnění za užívání jeho majetku. Jakékoliv vypořádání mezi žalovanými na základě koncesní smlouvy se odehrává v jejich

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Kloboučková.

dvoustranném vztahu a žalobce z něj nemůže odvozovat vlastní nárok na vydání údajného bezdůvodného obohacení.

23. Pokud jde o podmínku ochuzení, soud uzavírá, že žalobce v režimu veřejné služby postrádal jakýkoli soukromoprávní titul k tomu, aby po žalovaném 2 požadoval nájemné či jiné protiplnění za užívání své infrastruktury. Nájemní smlouva mezi žalobcem a žalovaným 1 byla ke dni 31. 3. 2022 ukončena a nebyla nahrazena žádnou další soukromoprávní smlouvou, která by žalovanému 2 ukládala povinnost žalobci platit. Nelze tedy hovořit o „ochuzení“ žalobce ve smyslu § 2991 občanského zákoníku, neboť žalobci nevznikl žádný nárok, který by mu žalovaný 2 nesplnil nebo odňal. Ve smyslu judikatury Ústavního soudu k čl. 11 Listiny nelze z pouhého omezení vlastnického práva vyvozovat vznik práva na náhradu vůči libovolnému subjektu; k tomu by musely být splněny podmínky nuceného omezení ve smyslu čl. 11 odst. 4 Listiny, které v tomto případě dány nejsou.

24. Souhrnně soud uzavírá, že ve vztahu k žalovanému 2 není naplněn ani znak bezdůvodnosti obohacení, neboť žalovaný 2 jednal na základě veřejnoprávního titulu daného § 22 zákona o vodovodech a kanalizacích a rozhodnutí správního orgánu, ani znak ochuzení žalobce, jemuž nevznikl žádný soukromoprávní nárok na úplatu za užívání infrastruktury v režimu veřejné služby. Nebyly tedy splněny kumulativní předpoklady odpovědnosti žalovaného 2 z titulu bezdůvodného obohacení podle § 2991 občanského zákoníku. Námitky žalobce opírající se o čl. 11 odst. 4 Listiny nejsou v daném právním rámci přílehlivé, neboť veřejná služba představuje inherentní omezení vlastnického práva vyplývající ze zákona a ústavně konformní realizaci veřejného zájmu, nikoli vyvlastnění či nucené omezení ve smyslu čl. 11 odst. 4 Listiny. Z těchto důvodů soud žalobu v části směřující vůči žalovanému 2 jako nedůvodnou zamítl.

25. Shora uvedená skutková zjištění soud následně posoudil **po právní stránce vůči žalovanému 1** tak, že ani pro vznik jeho odpovědnosti z titulu bezdůvodného obohacení ve smyslu § 2991 odst. 1 občanského zákoníku nebyly splněny zákonné předpoklady (k jejich obecným předpokladům srov. již bod 15 tohoto rozsudku).

26. V poměrech dané věci žalobce vystavěl svůj nárok vůči oběma žalovaným na tvrzení, že žalovaný 2 ve stočném i po 1. 4. 2022 nadále inkasoval složku odpovídající nájemnému (pachtovnému) za vodohospodářskou infrastrukturu žalobce (VHI Semily) a tuto složku předával žalovanému 1 podle jejich koncesního vztahu, přičemž žalovaný 1 si měl uvedené plnění ponechat, ačkoliv po ukončení nájemní smlouvy ze dne 7. 1. 2016 k tomu již neměl právní titul. Žalobce proto uplatnil nárok solidárně vůči oběma subjektům s tvrzením, že mu není zřejmé, na čí straně bezdůvodné obohacení nakonec skončilo. Již shora soud uzavřel, že ve vztahu k žalovanému 2 nejsou splněny podmínky bezdůvodného obohacení, neboť žalovaný 2 provozoval VHI Semily v režimu veřejné služby podle § 22 zákona o vodovodech a kanalizacích, kdy mu z tohoto ustanovení a z rozhodnutí správního orgánu plynul veřejnoprávní titul jak k provozování a užívání infrastruktury, tak k vybírání stočného, které představovalo regulovanou úplatu za poskytovanou službu. Tato skutečnost sama o sobě však ještě nepostačuje k zamítnutí žaloby vůči žalovanému 1, neboť je třeba samostatně posoudit, zda žalobce unesl břemeno tvrzení a důkazní ohledně samostatného možného bezdůvodného obohacení na straně žalovaného 1.

27. Podle obecné zásady civilního řízení nese důkazní břemeno ohledně určitých skutečností ten účastník, který z jejich existence vyvozuje pro sebe příznivé právní následky; jde o téhož účastníka, který existenci těchto skutečností tvrdí (§ 101 odst. 1 a § 120 odst. 1 o. s. ř.). V řízení o vydání bezdůvodného obohacení to znamená, že žalobce musí tvrdit a prokázat jak existenci obohacení na straně žalovaného, tak existenci své majetkové újmy (ochuzení), jakož i příčinnou souvislost mezi nimi a absencí spravedlivého důvodu obohacení. Dovolací judikatura výslovně konstatuje, že nelze přenášet důkazní břemeno ohledně existence právního důvodu či samotného obohacení na žalovaného; pokud žalobce tato tvrzení nepodloží konkrétními důkazy, nese

procesní neúspěch on (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 9. 2021, sp. zn. 28 Cdo 2087/2021, který zdůrazňuje, že je to žalobce, kdo musí tvrdit a prokázat, že žalovaný nabyl majetkový prospěch bez právního důvodu a na jeho úkor). Nepostačí tedy hypotetická úvaha, že k obohacení „mohlo dojít“, ani že žalobce „neví, kde peníze skončily“. Tato argumentace není způsobilá založit pasivní legitimaci žalovaného. Soud proto nepřipustí, aby řízení o bezdůvodném obohacení sloužilo jako prostředek k vyhledávání možného dlužníka namísto toho, aby žalobce označil konkrétní skutkové okolnosti svědčící o obohacení právě toho subjektu, který je žalován.

28. Z provedeného dokazování má soud za prokázané, že nájemní vztah mezi žalobcem a žalovaným 1 založený smlouvou ze dne 7. 1. 2016 byl platně ukončen ke dni 31. 3. 2022 a že téhož dne byla VHI Semily předána žalobci na základě předávacího protokolu. Po tomto datu žalovaný 1 neměl žádný soukromoprávní ani veřejnoprávní titul k tomu, aby VHI Semily užíval, provozoval nebo ji poskytoval třetí osobě; neexistovala žádná nájemní či pachtovní smlouva mezi žalobcem a žalovaným 1, ani jiný smluvní vztah, který by žalovanému 1 umožňoval danou infrastrukturu využívat nebo z ní získávat plnění. Veškerý provoz VHI Semily od 1. 4. 2022 do 31. 12. 2022 probíhal v režimu veřejné služby uložené žalovanému 2 rozhodnutím Městského úřadu Semily podle § 22 zákona o vodovodech a kanalizacích. Není proto dán ani skutkový, ani právní základ pro závěr, že by žalovaný 1 v uvedeném období VHI Semily fakticky užíval nebo ji provozoval.

29. Soud dále neshledal prokázaným, že by žalovaný 1 po 1. 4. 2022 obdržel od žalovaného 2 jakékoli plnění, které by bylo ekonomicky či právně spojeno s užíváním či provozováním VHI Semily. Z listinných důkazů vyplynulo, že v účetních podkladech žalovaného 1 za roky 2022 až 2024 se sice opakovaně objevovala položka podílu na zisku vztahující se k ČOV Semily a že na základě těchto vyúčtování byly vystaveny faktury vůči žalovanému 2, současně je však prokázano, že žalovaný 1 po dodatečném prověření těchto vyúčtování vrátil žalovanému 2 částku 54 834,83 Kč jako nesprávně zahrnutou a vyúčtovanou. Samotná skutečnost, že v interních podkladech žalovaného 1 byla ČOV Semily administrativně ponechána mezi položkami provozovaného majetku, nemůže bez dalšího zakládat závěr o faktickém pokračování provozu této infrastruktury žalovaným 1, ani o tom, že by žalovaný 1 získal vyplacený podíl na zisku trvale do svého majetku jako obohacení na úkor žalobce. Ve chvíli, kdy bylo prokázano, že nesprávně fakturovaná částka byla žalovanému 2 vrácena, nelze hovořit o existenci trvalého majetkového prospěchu na straně žalovaného 1 ve vztahu k VHI Semily.

30. Pokud jde o argumentaci žalobce, že ve stočném vybíraném žalovaným 2 byla i po 1. 4. 2022 zachována složka odpovídající nájemnému za VHI Semily, kterou měl žalovaný 2 dále odvádět žalovanému 1, soud konstatuje, že žalobce tato tvrzení ničím konkrétním neprokázal. Neoznačil a nepředložil žádný důkaz, z něhož by vyplývalo, že by v ceně stočného na území města Semily byla v rozhodném období samostatně kalkulována položka nájemného za majetek žalobce a že by tato položka byla žalovaným 2 skutečně placena žalovanému 1. Jak soud uvedl již ve vztahu k žalovanému 2, cenotvorba vodného a stočného se řídí veřejnoprávním režimem zákona o cenách, a souvisejících cenových rozhodnutí Ministerstva financí; tato regulace stanoví, jaké náklady lze do ceny promítnout a jakým způsobem, nicméně sama o sobě nezakládá žádné soukromoprávní nároky mezi vlastníkem infrastruktury a jejím provozovatelem. To, že v určité kalkulaci ceny může být označena položka jako „nájemné“ či „pachtovné“, ještě neznamená, že existuje odpovídající závazkový vztah mezi vlastníkem a provozovatelem; rozhodující je existence konkrétní smlouvy či jiného právního titulu. V posuzované věci však po 31. 3. 2022 žádná taková soukromoprávní smlouva mezi žalobcem a žalovaným 1 ani mezi žalobcem a žalovaným 2 neexistovala a žalobce neprokázal ani konkrétní platební toky mezi žalovaným 2 a žalovaným 1, které by bylo možno spojit s užíváním VHI Semily.

31. Zákon o vodovodech a kanalizacích vychází z toho, že stočné je úplata za službu spojenou s odváděním a čištěním odpadních vod; právo na stočné vzniká okamžikem vtoku odpadních vod do kanalizace. V režimu veřejné služby podle § 22 tohoto zákona přechází po dobu jejího výkonu právo na stočné na osobu, které byla veřejná služba uložena, nikoli na vlastníka kanalizace. Stočné proto nelze ztotožňovat s nájemným či pachtovním za vodohospodářskou infrastrukturu; představuje regulovanou úplatu za poskytovanou službu mezi provozovatelem a odběrateli, nikoli plnění, které by přímo náleželo vlastníku kanalizace. Z těchto důvodů nemůže obstát argumentace žalobce, že skutečnost, že se cena stočného po 1. 4. 2022 nezměnila, dokládá pokračující inkaso nájemného za VHI Semily ve prospěch žalovaného 1. S ohledem na koncepci veřejné služby a cenové regulace není právně významné, zda se konečná cena stočného v rozhodném období změnila či nikoliv; rozhodující je, komu podle zákona náleží právo na stočné a zda existuje smluvní povinnost provozovatele odvádět část tohoto plnění vlastníkovi. V daném případě náleželo stočné žalovanému 2 jako provozovateli v režimu veřejné služby a neexistovala žádná smluvní povinnost žalovaného 2 vyplácet žalovanému 1 jakoukoli složku stočného za užívání VHI Semily.

32. Pokud žalobce dovozuje obohacení žalovaného 1 rovněž z toho, že žalovaný 1 v některých svých interních materiálech (např. podklady pro jednání rady sdružení, vyúčtování podílů na zisku) nadále vykazoval ČOV Semily jako součást provozovaného majetku, soud konstatuje, že takové administrativní či evidenční pochybení samo o sobě nevypovídá o existenci skutečného majetkového prospěchu na úkor žalobce. Rozhodné je, zda žalovaný 1 v důsledku těchto evidenčních údajů reálně obdržel plnění, které si podržel a které lze spojit s užíváním majetku žalobce. Jak však bylo prokázáno, částka odpovídající údajně nesprávně zaúčtovanému podílu na zisku (nadto vzhledem k hodnotě sporu v marginální výši – za posuzované období roku 2022 šlo o částku ve výši 14 829,63 Kč) byla žalovanému 2 vrácena, a žalobce ani netvrdil, natož prokázal, že by snad existovala jiná část plnění, která by žalovanému 1 zůstala a měla původ v hodnotě užívání VHI Semily. Uvedená skutková zjištění tedy vylučují závěr o existenci trvalého majetkového prospěchu žalovaného 1 pocházejícího z majetku žalobce.

33. Žalobce dále argumentuje tím, že není zřejmé, u kterého ze žalovaných bezdůvodné obohacení ve výsledku skončilo, a z tohoto důvodu žaluje oba žalované solidárně. K tomu soud uvádí, že samotná nejistota žalobce ohledně osoby obohaceného nemůže založit pasivní legitimaci žalovaného 1, pokud žalobce nepředloží konkrétní skutková tvrzení a důkazy nasvědčující tomu, že právě na jeho straně došlo k obohacení. Institut bezdůvodného obohacení nemůže sloužit k tomu, aby soud „vyhledával“ subjekt, který se mohl na úkor žalobce obohatit; je na žalobci, aby v souladu s § 101 odst. 1 o. s. ř. vylíčil rozhodující skutečnosti a označil důkazy, z nichž lze na existenci obohacení žalovaného usuzovat. To ostatně odpovídá i shora citované judikatuře Nejvyššího soudu ohledně rozložení důkazního břemene v řízeních o vydání bezdůvodného obohacení, podle níž nelze po žalovaném požadovat, aby prokazoval neexistenci právního důvodu či neexistenci svého obohacení. Žalobce v předmětném řízení ani po výzvě soudu podle § 118a o. s. ř. nedoplnil skutková tvrzení a důkazní návrhy tak, aby bylo možné učinit závěr o tom, že žalovaný 1 obdržel konkrétní plnění pocházející z hodnoty užívání VHI Semily; dodatečný návrh na uložení ediční povinnosti žalovaným podle § 129 odst. 2 o. s. ř. byl navíc vznesen až po uplynutí koncentrační lhůty podle § 114b a § 118b o. s. ř., a soud jej proto důvodně neakceptoval. Nadto je nutné vzít v úvahu i ten fakt, že podle vyjádření obou žalovaných žádná samostatná kalkulace cen stočného pro období veřejné služby ani samostatné zaúčtování výnosů a nákladů veřejné služby neexistují, neboť v režimu veřejné služby se kalkulace ceny stočného nevytváří.

34. Co se týče podmínky ochuzení žalobce, soud konstatuje, že po 31. 3. 2022 žalobce neměl vůči žalovanému 1 žádný soukromoprávní nárok na nájemné či obdobné plnění za užívání VHI Semily. Nájemní smlouva mezi žalobcem a žalovaným 1 byla ukončena, a tedy zanikl i závazek

žalovaného 1 platit žalobci nájemné; žádná nová smlouva, která by takový závazek zakládala, uzavřena nebyla. Za dané situace nelze hovořit o tom, že by žalobce byl „ochuzen“ o plnění, které mu po právu náleželo a které by žalovaný 1 neplnil; u bezdůvodného obohacení nelze konstruovat ochuzení vlastníka pouze z toho, že jeho majetek není v daném období zhodnocován nájemným, pokud k tomu neexistuje odpovídající obligační titul. Ústavní soud v již citovaném nálezu ze dne 25. 2. 2026, sp. zn. I. ÚS 2541/25, zdůraznil, že omezení vlastnického práva, která vyplývají z právního řádu a zákonného vymezení obsahu vlastnictví (např. užívání pozemků jako veřejného prostranství na základě souhlasu předchůdce), nepředstavují bez dalšího nucené omezení ve smyslu čl. 11 odst. 4 Listiny zakládající nárok na náhradu a že tam, kde existuje právní titul k užívání cizí věci, nemůže být nárok na vydání bezdůvodného obohacení úspěšný. Tyto závěry je třeba přiměřeně vztáhnout i na projednávanou věc: v době provozu VHI Semily v režimu veřejné služby byl rozsah výkonu vlastnického práva žalobce dán zákonem o vodovodech a kanalizacích a rozhodnutím správního orgánu; případné omezení vlastnického práva v důsledku uložené veřejné služby proto samo o sobě nezakládá nárok vlastníka na náhradu vůči žalovanému 1, který navíc majetek žalobce ani neprovozoval, ani z něj nečerpal plnění.

35. Soud tedy uzavírá, že ve vztahu k žalovanému 1 nebyl prokázán vznik majetkového prospěchu na jeho straně, který by měl původ v hodnotě užívání vodohospodářské infrastruktury žalobce v Semilech po 1. 4. 2022, ani odpovídající majetková újma žalobce, která by byla v příčinné souvislosti s jednáním žalovaného 1. Nebylo prokázáno, že by žalovaný 1 po ukončení nájemního vztahu fakticky užíval VHI Semily, že by mu žalovaný 2 hradil jakoukoliv složku stočného odpovídající nájemnému za tuto infrastrukturu, ani že by si žalovaný 1 podržel jakékoliv plnění, které by ekonomicky či právně reflektovalo užívání majetku žalobce. Současně žalobce neprokázal ani absenci spravedlivého důvodu obohacení, neboť neunesl břemeno tvrzení a důkazní ohledně samotné existence obohacení žalovaného 1. Za této situace nejsou splněny kumulativní předpoklady odpovědnosti žalovaného 1 z titulu bezdůvodného obohacení podle § 2991 občanského zákoníku a žaloba je proto nedůvodná i ve vztahu k tomuto žalovanému.

36. **O náhradě nákladů řízení ve vztahu k žalovanému 1** soud rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř., neboť žalovaný 1 měl ve věci plný procesní úspěch. Žalobce je proto povinen nahradit mu účelně vynaložené náklady řízení. Náklady žalovaného 1 sestávají z odměny za 8 a půl prokázaných úkonů právní služby stanovené podle § 7 ve spojení s § 8 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, a to za převzetí a přípravu zastoupení, čtyři písemná podání ze dne 13. 6. 2025, 15. 8. 2025, 16. 1. 2026 a 27. 2. 2026, účasti na jednáních soudu dne 15. 10. 2025, 11. 2. 2026 a 4. 3. 2026 a účasti na jednání dne 12. 3. 2026, při němž bylo pouze vyhlášeno rozhodnutí. Za tyto úkony náleží odměna v celkové výši 152 150 Kč a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 4 050 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Dále žalovaný 1 prokázal nárok na náhradu za promeškaný čas podle § 14 advokátního tarifu ve výši 3 600 Kč (24 započatých půlhodin strávených na cestě na soudní jednání a zpět) a na náhradu cestovních výdajů v celkové výši 8 239 Kč vyčíslených žalovaným 1 (v případně vyčíslení podle právní úpravy cestovních náhrad ve smyslu vyhlášky č. 475/2024 Sb. a vyhlášky č. 573/2025 Sb. by cestovní náhrady byly ve výši 8 282,82 Kč, nicméně žalovaný 1 požaduje částku menší, tudíž je mu přiznána jím požadovaná částka). Soud nepřiznal odměnu za úkon označený jako návrh na smírné řešení věci ze dne 11. 11. 2025, neboť jeho provedení nebylo žádným způsobem doloženo a úkon se nenachází ve spisu. K odůvodněným nákladům byla podle § 137 odst. 3 o. s. ř. připočtena daň z přidané hodnoty ve výši 35 287,19 Kč. Celkové účelně vynaložené náklady žalovaného 1 činí 203 326,19 Kč, které soud považoval za nezbytné k řádnému uplatnění jeho procesních práv a odpovídající zákonným sazbám advokátního tarifu.

37. **O náhradě nákladů řízení ve vztahu k žalovanému 2** soud rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř., neboť žalovaný 2 měl ve věci plný procesní úspěch. Žalobce je proto povinen nahradit

mu účelně vynaložené náklady řízení. Náklady žalovaného 2 sestávají z odměny za sedm prokázaných úkonů právní služby stanovené podle § 7 ve spojení s § 8 advokátního tarifu, a to za převzetí a přípravu zastoupení, podání odporu proti platebnímu rozkazu ze dne 13. 5. 2025, vyjádření ze dne 11. 6. 2025, vyjádření k replice žalobce ze dne 8. 10. 2025 a účasti na jednáních soudu ze dne 15. 10. 2025, 11. 2. 2026 a 4. 3. 2026; požadovaný úkon za „závěrečný návrh“ nebyl přiznán, neboť tento byl přednesen (a soudu písemně předložen) až při jednání dne 4. 3. 2026 a je tak součástí odměny za účast při tomto úkonu podle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu. Dále soud nepřiznal úkon označený jako porada s klientem přesahující jednu hodinu ze dne 6. 10. 2025, neboť provedení tohoto úkonu nebylo nijak doloženo. Za sedm přiznaných úkonů náleží odměna 125 300 Kč a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 3 150 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Žalovaný 2 dále prokázal nárok na náhradu za promeškaný čas podle § 14 advokátního tarifu ve výši 3 600 Kč (24 započatých půlhodin strávených na cestě na soudní jednání a zpět) a na náhradu cestovních výdajů za jízdy mezi Prahou a Semily, které byly vyčísleny soudem přesným výpočtem podle vyhlášky č. 475/2024 Sb. za rok 2025 ve výši 2 009,95 Kč při ujetí 230 km, ceně benzínu 35,80 Kč/litr a amortizaci 5,80 Kč/km, a podle vyhlášky č. 573/2025 Sb. za rok 2026 ve výši 4 006,92 Kč při ujetí 460 km, ceně benzínu 34,70 Kč/litr a amortizaci 5,90 Kč/km. Vzhledem k tomu, že zástupce žalovaného 2 je plátcem DPH, byla k oprávněně uplatněným nákladům připočtena daň z přidané hodnoty podle § 137 odst. 3 o. s. ř. ve výši 28 994,04 Kč. Celkové účelně vynaložené náklady žalovaného 2 tak činí 167 060,87 Kč a soud je považoval za nezbytné pro řádné uplatnění jeho procesních práv.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Hradci Králové, prostřednictvím Okresního soudu v Semilech.

Semily 12. března 2026

JUDr. Dominik Židek, Ph.D., v. r.
soudce